

University of Groningen

Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2012

Allers, M.A.; Hoeben, C.

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2012

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Allers, M. A., & Hoeben, C. (2012). Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2012. (COELO-rapport; Nr. 12-1). Groningen: COELO.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2012

prof.dr. M.A. Allers
dr. C. Hoebe

rijksuniversiteit
 groningen

COELO

Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden

Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2012

prof.dr. M.A. Allers
dr. C. Hoebe

COELO
Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
Faculteit Economie en Bedrijfskunde
Rijksuniversiteit Groningen
www.coelo.nl

COELO-rapport 12-1
2012

ISBN 978 90 76276 72 4

© COELO, Groningen, 2012

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming. Aan het verzamelen en het verwerken van de gegevens voor deze uitgave is de grootst mogelijke zorg besteed. Iedere aansprakelijkheid voor de gevolgen van activiteiten die op basis van deze gegevens worden ondernomen wordt echter afgewezen.

Inhoud

0.	Voorwoord	6
1.	Inleiding	7
1.1.	Inhoud	7
1.2.	Gegevens	7
1.3.	Opzet	7
2.	Samenvatting van de belangrijkste ontwikkelingen in 2012	8
2.1.	Tarieven	8
2.2.	Woonlasten	9
3.	Tarieven	10
3.1.	Onroerendezaakbelastingen	10
3.2.	Reinigingsheffingen	12
3.3.	Rioolheffing	14
4.	Woonlasten	16
4.1.	Definitie	16
4.2.	Omvang en ontwikkeling	16
	Verantwoording	20

O. Voorwoord

In de jaren 2002 tot en met 2010 stelde COELO jaarlijks een *Belastingoverzicht grote gemeenten* samen in opdracht van het Belastingoverleg Grote Gemeenten (BOGG). Het BOGG - dat op 1 januari 2012 is opgegaan in de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen - heeft toen besloten hier niet mee door te gaan.

Om tegemoet te komen aan de maatschappelijke behoefte aan informatie over de lokale belastingen heeft COELO daarop besloten jaarlijks een overzicht van de kerngegevens voor de grote gemeenten uit te brengen. Onder grote gemeenten worden provinciehoofdsteden gerekend, en gemeenten met ten minste 90.000 inwoners. In deze 35 gemeenten woont 37 procent van de Nederlandse bevolking.

Meer uitgebreide gegevens zullen later dit jaar verschijnen in de *Atlas van de lokale lasten 2012*. Die beschrijft meer gemeentelijke belastingen, en daarnaast ook de belastingen van provincies en waterschappen. Bovendien omvat de Atlas alle gemeenten, niet alleen de grote. Gegevens over de woonlasten in brede zin, waarvan de gemeentelijke lasten maar een beperkt deel uitmaken, verschijnen in de *Woonlastenmonitor 2012*.

De onderzoekers danken de medewerkers van de deelnemende gemeenten voor hun bereidwilligheid bij het invullen van het elektronisch vragenformulier en het aanleveren van aanvullende informatie.

Wij zijn de Waarderingskamer erkentelijk voor het beschikbaar stellen van gegevens met betrekking tot de woz-waardeontwikkeling. Verder is dank verschuldigd aan Jacob Veenstra, Bieuwe Geertsema, Romana Dijk, Erik Merkus, Ruben Nooijen en Roy Peek voor hun hulp bij de dataverzameling en controle. Vanzelfsprekend berust de verantwoordelijkheid voor eventueel resterende onvolkomenheden bij de auteurs.

1. Inleiding

1.1. Inhoud

Deze rapportage bevat een overzicht van de tarieven van de onroerendezaakbelastingen (ozb), de reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht) en de rioolheffing in de grote gemeenten.

1.2. Gegevens

De in dit rapport opgenomen tarieven zijn de tarieven zoals die door de gemeenteraad zijn vastgesteld. We zijn dus niet uitgegaan van de begrotingen. De gegevens zijn door COELO verzameld. In eerste instantie is daarbij gebruik gemaakt van een elektronisch vragenformulier, waarin diverse controles zijn ingebouwd. Van sommige gemeenten is aanvullende informatie per e-mail of telefoon verkregen.

De getallen in de tabellen staan tegen een gekleurde achtergrond. Per kolom is ongeveer een derde blauw, een derde grijs en een derde rood. Hierdoor is in één oogopslag te zien welke waarden relatief laag (blauw) of hoog (rood) zijn. Bij de keuze van de gehanteerde kleuren is zo veel mogelijk rekening gehouden met de visuele beperking van kleurenblinden.¹

1.3. Opzet

Hoofdstuk 2 van dit rapport vat de belangrijkste ontwikkelingen samen. Hoofdstuk 3 bespreekt in detail de tarieven van, achtereenvolgens, de ozb, de reinigingsheffingen en de rioolheffing. Hoofdstuk 4 geeft een overzicht van de gemeentelijke woonlasten. Het rapport wordt afgesloten met een verantwoording van de gehanteerde methode.

¹ Hierbij is gebruik gemaakt van J. Walraven, *Kleurenblind. Zien en toch niet zien*, Blind Color, Arnhem, 2000.

2. Samenvatting van de belangrijkste ontwikkelingen in 2012

2.1. Tarieven

Tabel 1 geeft een overzicht van de ontwikkeling van de tarieven van enkele belangrijke gemeentelijke belastingen, en van de woonlasten voor huishoudens.

Tabel 1 Tarievenoverzicht 2012

	Tarief in % (ozb) of euro's			Verandering (%) ^d		
	Laagste	Gemiddelde	Hoogste	Kleinste stijging	Mutatie van gemiddelde	Grootste stijging
Ozb woningen ^a	0,05723	0,10752	0,18510	-5,3	2,3	16,8
Reinigingsheffing ^b	131	286	369	-10,4	1,9	21,0
Rioolheffing ^b	69	151	254	-9,0	3,1	18,1
Woonlasten ^c	542	659	769	-2,4	2,3	9,2

Gemiddelden zijn gewogen naar inwonertal.

a Tarief voor eigenaar als percentage van de woz-waarde.

b Meerpersoonshuishouden.

c Ozb eigenaar voor een woning met de in de betreffende gemeente geldende gemiddelde waarde, plus tarief rioolheffing en reinigingsheffing voor meerpersoonshuishouden.

d Mutatie ozb-tarieven: gecorrigeerd voor de ontwikkeling van de waarde van onroerende zaken. Hetzelfde geldt voor de rioolheffing voor zover tarieven zijn gekoppeld aan de woz-waarde.

In 2012 is het peiljaar van de woz-waarden verschoven van 2010 naar 2011. Daardoor is de waarde van de gemiddelde woning in de grote gemeenten gedaald met 1,6 procent. De gemeenten hebben hun ozb-tarieven aan deze ontwikkeling aangepast.

Het gemiddelde² ozb-tarief voor woningen stijgt in de grote gemeenten - gecorrigeerd voor de waardeontwikkeling - met 2,3 procent. Gecorrigeerd voor de inflatie, die in 2012 naar verwachting 2 procent zal bedragen,³ is dus sprake van een geringe stijging.

Het gemiddelde tarief van de rioolheffing (gebruiker en eigenaar samen) neemt met 3,1 procent toe en dat van de reinigingsheffing (reinigingsrecht of afvalstoffenheffing) met 1,9 procent.

² Waar in dit overzicht sprake is van gemiddelden over gemeenten gaat het om naar inwonertal gewogen gemiddelden.

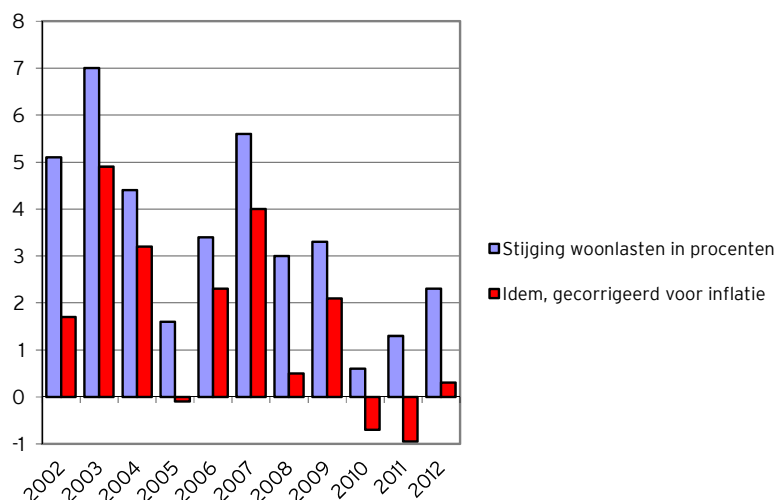
³ Bron: CPB, Kortetermijnraming december 2011.

2.2. Woonlasten

Onder de gemeentelijke woonlasten verstaan we hier de ozb voor de eigenaar van een woning met een voor de betreffende gemeente geldende gemiddelde waarde, plus de rioolheffing en de reinigingsheffing. Waar het tarief van die laatste heffingen geen vastrecht is zijn we uitgegaan van een driepersoonshuishouden met een gemiddeld waterverbruik en een gemiddelde afvalproductie.⁴

De gemiddelde woonlasten lopen dit jaar met 2,3 procent op tot 659 euro, 15 euro meer dan vorig jaar. Gecorrigeerd voor inflatie is sprake van een stijging met 0,3 procent. Dat is historisch gezien weinig (figuur 1).⁵

Figuur 1 Woonlastenstijging grote gemeenten sinds 2002

De woonlastenstijging komt in de eerste plaats doordat de reinigingsheffing stijgt, met 1,9 procent (5,21 euro). De gemiddelde ozb-aanslag stijgt met 2,3 procent (5,07 euro). De rioolheffing stijgt procentueel gezien meer (3,1 procent), maar daarbij gaat het om een kleiner bedrag (4,55 euro).

De woonlasten zijn in absolute termen het laagst in Alkmaar (542 euro) en het hoogst in Emmen (769 euro). Zeven gemeenten verlagen de woonlasten, Eindhoven het meest (2,4 procent). De woonlasten stijgen het meest in Rotterdam (9,2 procent).

Van het geheel van de bijkomende woonlasten (dus naast huur of financiering eigen woning) nemen de gemeentelijke lasten slechts een beperkt deel voor hun rekening (17 procent in 2011).⁶ Energie en water is veruit de grootste post.

⁴ Zie de verantwoording achterin dit rapport.

⁵ De samenstelling van de groep grote gemeenten is gedurende de jaren die in de figuur zijn vertegenwoordigd wel enigszins gewijzigd.

3. Tarieven

3.1. Onroerendezaakbelastingen

Voor eigenaren van woningen bedragen de ozb-tarieven van de grote gemeenten in 2012 gemiddeld 0,10752 procent van de economische waarde (tabel 2). Amsterdam heeft het laagste tarief (0,05723 procent), Arnhem het hoogste (0,18510 procent).

Het gemiddelde tarief voor eigenaren van woningen stijgt, gecorrigeerd voor de waardeontwikkeling van woningen, met 2,3 procent. Gemiddeld betaalt een huiseigenaar 221 euro. Den Haag verlaagt de ozb het meest (met 5,3 procent; tabel 2). De grootste verhoging vinden we in Venlo (16,8 procent).

Voor niet-woningen bedraagt het tarief voor zakelijk gerechtigden in de grote gemeenten gemiddeld 0,24108 procent en dat voor gebruikers 0,19442 procent (tabel 2). Breda heeft het laagste tarief voor zakelijk gerechtigden (0,14220 procent) en voor gebruikers (0,11330 procent). Het hoogste tarief voor zakelijk gerechtigden (0,40590 procent) wordt geheven in Nijmegen, het hoogste tarief voor gebruikers wordt geheven in Leiden (0,35128 procent).

In 2008 is de maximering van de ozb-tarieven afgeschaft. Gemeenten mogen zelf hun tarieven bepalen. Het kabinet heeft echter bepaald dat de macro-opbrengst van de ozb in 2012 niet meer dan 3,75 procent hoger mag zijn dan in het jaar daarvoor (de zogenoemde macronorm). De totale stijging van de ozb-opbrengst⁷ (inclusief areaalontwikkeling) in de grote gemeenten bedraagt 3,3 procent en ligt daarmee onder de macronorm.

⁶ Zie *Woonlastenmonitor 2011*, COELO, Groningen, 2011.

⁷ Het betreft hier berekende opbrengsten, niet de begrote opbrengsten. De stijging van de ozb-opbrengst is berekend aan de hand van de ozb-tarieven en de (stijging van de) grondslag.

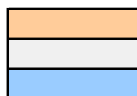
Tabel 2 Ozb

	Tarief eigenaar woning ¹	Tarief eigenaar niet-woning ¹	Tarief gebruiker niet-woning ¹	Gemiddelde aanslag woning	Mutatie
Alkmaar	0,08900	0,19100	0,14800	182,06	1,6%
Almere	0,12770	0,23490	0,18880	248,28	3,0%
Amersfoort	0,09700	0,21100	0,17220	238,84	1,9%
Amsterdam	0,05723	0,18670	0,14926	143,22	2,9%
Apeldoorn	0,11520	0,26820	0,21630	277,10	9,9%
Arnhem	0,18510	0,29470	0,23910	351,48	5,2%
Assen	0,12690	0,27670	0,22010	226,01	2,3%
Breda	0,08700	0,14220	0,11330	217,71	3,1%
Delft	0,12230	0,23845	0,19096	235,15	2,0%
Deventer	0,11890	0,26640	0,22400	247,19	3,7%
Dordrecht	0,11000	0,20910	0,16770	194,04	2,6%
Ede	0,09950	0,17110	0,13670	266,51	2,4%
Eindhoven	0,07727	0,16449	0,13152	177,64	0,3%
Emmen	0,17710	0,25970	0,22300	300,84	2,2%
Enschede	0,14840	0,30950	0,25460	249,12	2,6%
Groningen	0,14000	0,34960	0,27790	240,24	1,1%
Haarlem	0,10185	0,19369	0,15517	253,82	4,9%
Haarlemmermeer	0,09537	0,26976	0,22767	261,70	2,5%
Leeuwarden	0,13970	0,30000	0,24000	207,33	2,0%
Leiden	0,16267	0,35170	0,35128	374,00	0,8%
Lelystad	0,16790	0,32130	0,21370	303,55	0,1%
Maastricht	0,11300	0,21400	0,17700	223,69	1,6%
Middelburg	0,09290	0,18690	0,15020	158,60	0,3%
Nijmegen	0,18380	0,40590	0,31560	387,86	0,3%
Rotterdam	0,11510	0,28110	0,22410	182,16	0,8%
's-Gravenhage	0,06040	0,19110	0,15630	125,44	-5,3%
's-Hertogenbosch	0,08720	0,23110	0,18510	220,36	1,4%
Sittard-Geleen	0,14850	0,39220	0,30210	265,41	3,4%
Tilburg	0,08890	0,17080	0,13770	184,62	5,2%
Utrecht	0,09470	0,24850	0,20070	229,68	1,0%
Venlo	0,15100	0,22270	0,17870	283,26	16,8%
Westland	0,10060	0,16040	0,11950	275,48	6,4%
Zaanstad	0,12520	0,26600	0,21190	234,20	3,6%
Zoetermeer	0,16350	0,30240	0,23510	338,30	2,9%
Zwolle	0,11610	0,26660	0,21560	252,59	3,0%
Laagste	0,05723	0,14220	0,11330	125	-5,3%
Gemiddelde	0,10752	0,24108	0,19442	221	
Hoogste	0,18510	0,40590	0,35128	388	16,8%

¹ Tarief als percentage van woz-waarde.

Legenda:

Relatief hoog
Rond de mediaan
Relatief laag

3.2. Reinigingsheffingen

Eénpersoonshuishoudens betalen in de grote gemeenten gemiddeld 234 euro aan reinigingsheffing (afvalstoffenheffing of reinigingsrecht). In Nijmegen is het éénpersoonstarief het laagst (82 euro) en in Rotterdam het hoogst (315 euro).

Meerpersoonshuishoudens betalen in de grote gemeenten gemiddeld 286 euro. Dat is 1,9 procent meer dan vorig jaar. Veertien gemeenten verlagen het tarief. Venlo verlaagt het tarief het meest (10,4 procent). Nijmegen verhoogt het meerpersoonstarief het sterkst (21 procent). Dat was vorig jaar ook al zo. Toch is het tarief in Nijmegen nog steeds het laagst (131 euro). Groningen heeft het hoogste tarief (369 euro).

Tariefverlagingen houden vaak verband met het doorberekenen van lagere verwerkingskosten. Tariefstijgingen kunnen onder meer worden veroorzaakt door het verhogen van de kostendekking (zoals bijvoorbeeld in Nijmegen).

Tabel 3 Reinigingsheffing huishoudens

	Tarief éénpersoons- huishouden	Mutatie	Tarief meerpersoons- huishouden	Mutatie
Alkmaar	157,32	2,0%	246,72	2,0%
Almere	310,50	-7,1%	310,50	-7,1%
Amersfoort	172,68	-4,1%	223,08	-3,8%
Amsterdam	266,18	0,7%	349,80	0,8%
Apeldoorn	186,96	-6,2%	272,73	-5,6%
Arnhem	144,96	2,0%	195,60	2,0%
Assen	168,89	9,0%	239,32	6,2%
Breda	275,16	-0,9%	328,08	-0,8%
Delft	198,85	-3,5%	311,45	-3,5%
Deventer	273,00	3,0%	273,00	3,0%
Dordrecht	240,96	2,6%	240,96	2,6%
Ede	192,96	-7,0%	234,36	-7,0%
Eindhoven	183,00	-3,7%	263,00	-6,1%
Emmen	265,68	4,7%	299,64	4,0%
Enschede	272,04	1,6%	306,00	1,4%
Groningen	265,92	-5,0%	369,48	2,0%
Haarlem	189,00	2,0%	313,80	2,0%
Haarlemmermeer	239,40	4,4%	302,40	4,3%
Leeuwarden	175,52	-9,6%	263,28	4,4%
Leiden	130,59	5,7%	245,06	5,7%
Lelystad	226,58	1,5%	267,79	1,5%
Maastricht	266,02	1,9%	323,10	1,3%
Middelburg	239,48	3,5%	263,79	3,5%
Nijmegen	81,64	17,2%	131,11	21,0%
Rotterdam	315,40	19,7%	315,40	19,7%
's-Gravenhage	236,28	-5,6%	290,64	-1,0%
's-Hertogenbosch	235,20	0,8%	293,76	-1,3%
Sittard-Geleen	192,17	0,9%	272,18	-0,6%
Tilburg	249,38	-4,9%	249,38	-4,9%
Utrecht	234,00	-9,9%	269,88	3,9%
Venlo	147,48	-10,4%	242,46	-10,4%
Westland	182,16	-3,7%	229,80	-2,8%
Zaanstad	261,20	2,3%	261,20	2,3%
Zoetermeer	235,51	-1,8%	277,02	-1,2%
Zwolle	215,38	3,5%	269,23	3,5%
Laagste	82	-10,4%	131	-10,4%
Gemiddelde	234		286	
Hoogste	315	19,7%	369	21,0%

Legenda:

Relatief hoog

Rond de mediaan

Relatief laag

3.3. Rioolheffing

In de grote gemeenten betalen éénpersoonshuishoudens gemiddeld 149 euro en meerpersoonshuishoudens 151 euro aan rioolheffing (tabel 4). Dit is de som van het bedrag voor gebruikers en dat voor eigenaren van woningen. Voor éénpersoonshuishoudens bedraagt het laagste tarief 29 euro (Lelystad), voor meerpersoonshuishoudens bedraagt het laagste tarief 69 euro (eveneens Lelystad). Het hoogste tarief - zowel voor éénpersoonshuishoudens als voor meerpersoonshuishoudens - is 254 euro (Zaanstad).

Het gemiddelde tarief voor meerpersoonshuishoudens ligt met 151 euro 3,1 procent hoger dan vorig jaar. De mutatie varieert van een daling met 9 procent (in Zwolle) tot een verhoging met 18 procent (in Emmen).

Tabel 4 Rioolheffing

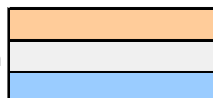
	Tarief éénpersoons- huishouden	Mutatie	Tarief meerpersoons- huishouden	Mutatie
Alkmaar	113,20	6,3%	113,20	6,3%
Almere	117,56	11,8%	117,56	11,8%
Amersfoort	106,37	-0,7%	106,37	-0,7%
Amsterdam	149,41	1,0%	149,41	1,0%
Apeldoorn	137,34	2,4%	137,34	2,4%
Arnhem	143,94	11,7%	143,94	11,7%
Assen	183,95	0,0%	183,95	0,0%
Breda	160,32	5,7%	160,32	5,7%
Delft	169,10	2,6%	169,10	2,6%
Deventer	169,92	3,0%	169,92	3,0%
Dordrecht	151,94	4,0%	151,94	4,0%
Ede	166,49	3,4%	166,49	3,4%
Eindhoven	142,00	1,4%	142,00	1,4%
Emmen	168,51	18,1%	168,51	18,1%
Enschede	171,60	4,0%	171,60	4,0%
Groningen	134,70	2,2%	134,70	2,2%
Haarlem	130,60	12,0%	130,60	12,0%
Haarlemmermeer	119,76	0,0%	119,76	0,0%
Leeuwarden	150,95	2,5%	180,98	2,3%
Leiden	62,77	0,8%	116,87	0,8%
Lelystad	28,65	26,6%	68,65	0,4%
Maastricht	164,75	3,5%	164,75	3,5%
Middelburg	157,59	1,7%	157,59	1,7%
Nijmegen	135,06	-2,4%	135,06	-2,4%
Rotterdam	187,70	2,5%	187,70	2,5%
's-Gravenhage	126,47	0,0%	126,47	0,0%
's-Hertogenbosch	108,96	0,0%	108,96	0,0%
Sittard-Geleen	153,40	4,6%	153,40	4,6%
Tilburg	112,31	10,3%	112,31	10,3%
Utrecht	220,22	1,5%	220,22	1,5%
Venlo	177,55	1,6%	177,55	1,6%
Westland	185,93	2,6%	219,77	2,5%
Zaanstad	254,40	7,5%	254,40	7,5%
Zoetermeer	78,63	15,7%	78,63	15,7%
Zwolle	102,51	-9,0%	102,51	-9,0%
Laagste	29	-9,0%	69	-9,0%
Gemiddelde	149		151	
Hoogste	254	26,6%	254	18,1%

Legenda:

Relatief hoog

Rond de mediaan

Relatief laag

4. Woonlasten

4.1. Definitie

Tellen we voor een huishouden (meerpersoonshuishouden in een eigen woning met gemiddelde waarde) ozb, reinigingsheffing en rioolheffing op, en verminderen we dit met een eventuele heffingskorting,⁸ dan ontstaat een indicator voor de woonlasten.

4.2. Omvang en ontwikkeling

Gemiddeld bedragen de woonlasten in de grote gemeenten 659 euro (tabel 5). Dat is 2,3 procent (15 euro) meer dan vorig jaar. Zoals figuur 2 laat zien zijn de woonlasten het laagst in Alkmaar (542 euro) en het hoogst in Emmen (769 euro). De woonlasten daalden het sterkst (met 2,4 procent) in Eindhoven. De grootste verhoging vindt plaats in Rotterdam (9,2 procent; figuur 3).

⁸ Geen van de onderzochte grote gemeenten hanteert een heffingskorting.

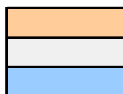
Tabel 5 Woonlasten meerpersoonshuishouden

In woning met gemiddelde waarde (euro)

	Ozb-Eigenaar	Reinigingsheffing ¹	Rioolheffing ¹	Woonlasten ²	Mutatie in procenten	Mutatie in euro's
Alkmaar	182,06	246,72	113,20	541,98	2,7%	14,44
Almere	248,28	310,50	117,56	676,34	-0,6%	-3,94
Amersfoort	238,84	223,08	106,37	568,30	-0,9%	-5,22
Amsterdam	143,22	349,80	149,41	642,43	1,3%	8,19
Apeldoorn	277,10	272,73	137,34	687,17	1,8%	12,00
Arnhem	351,48	195,60	143,94	691,02	5,6%	36,35
Assen	226,01	239,32	183,95	649,28	3,0%	18,90
Breda	217,71	328,08	160,32	706,11	1,8%	12,41
Delft	235,15	311,45	169,10	715,70	-0,3%	-2,41
Deventer	247,19	273,00	169,92	690,11	3,2%	21,68
Dordrecht	194,04	240,96	151,94	586,94	2,9%	16,70
Ede	266,51	234,36	166,49	667,36	-0,9%	-5,83
Eindhoven	177,64	263,00	142,00	582,64	-2,4%	-14,50
Emmen	300,84	299,64	168,51	768,99	6,1%	43,91
Enschede	249,12	306,00	171,60	726,72	2,4%	17,18
Groningen	240,24	369,48	134,70	744,42	1,7%	12,62
Haarlem	253,82	313,80	130,60	698,22	4,8%	32,11
Haarlemmermeer	261,70	302,40	119,76	683,86	2,8%	18,88
Leeuwarden	207,33	263,28	180,98	651,59	3,0%	19,24
Leiden	374,00	245,06	116,87	735,93	2,4%	17,16
Lelystad	303,55	267,79	68,65	639,99	0,7%	4,60
Maastricht	223,69	323,10	164,75	711,55	1,9%	13,17
Middelburg	158,60	263,79	157,59	579,98	2,1%	12,06
Nijmegen	387,86	131,11	135,06	654,03	3,2%	20,57
Rotterdam	182,16	315,40	187,70	685,26	9,2%	57,66
's-Gravenhage	125,44	290,64	126,47	542,55	-1,8%	-9,95
's-Hertogenbosch	220,36	293,76	108,96	623,08	-0,1%	-0,74
Sittard-Geleen	265,41	272,18	153,40	690,99	2,0%	13,65
Tilburg	184,62	249,38	112,31	546,31	1,3%	6,80
Utrecht	229,68	269,88	220,22	719,78	2,2%	15,70
Venlo	283,26	242,46	177,55	703,27	2,2%	15,34
Westland	275,48	229,80	219,77	725,05	2,2%	15,33
Zaanstad	234,20	261,20	254,40	749,80	4,4%	31,54
Zoetermeer	338,30	277,02	78,63	693,95	2,5%	16,95
Zwolle	252,59	269,23	102,51	624,33	1,0%	6,30
Laagste	125	131	69	542	-2,4%	-14,50
Hoogste	388	369	254	769	9,2%	57,66
Gemiddelde	221	286	151	659		
<i>Mutatie gemiddelde</i>	2,3%	1,9%	3,1%	2,3%		
<i>Idem, in euro's</i>	5,07	5,21	4,55	14,84		

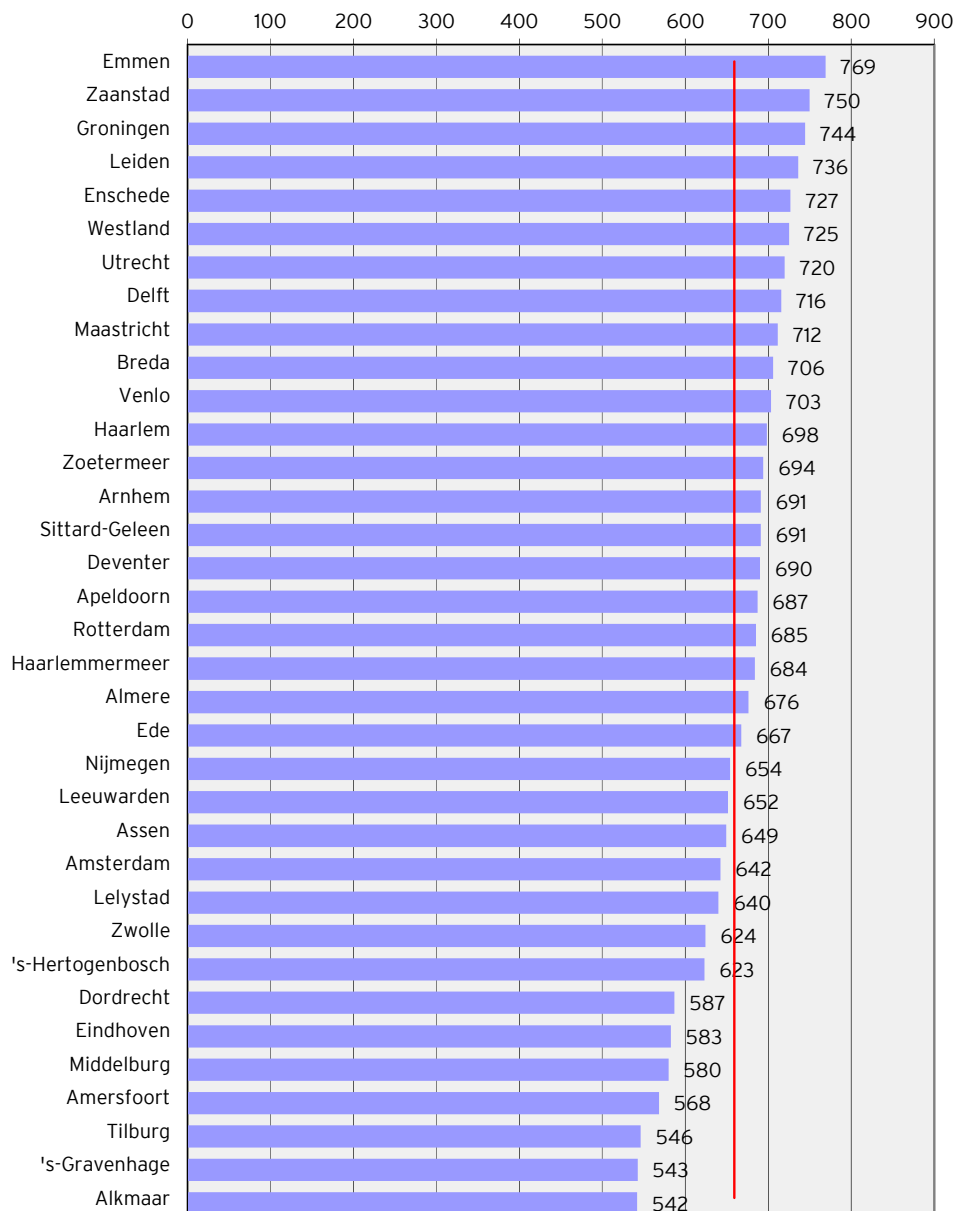
¹ Meerpersoonshuishouden² Woonlasten zijn berekend als de som van ozb, rioolheffing en reinigingsheffing.*Legenda:*

Relatief hoog
 Rond de mediaan
 Relatief laag

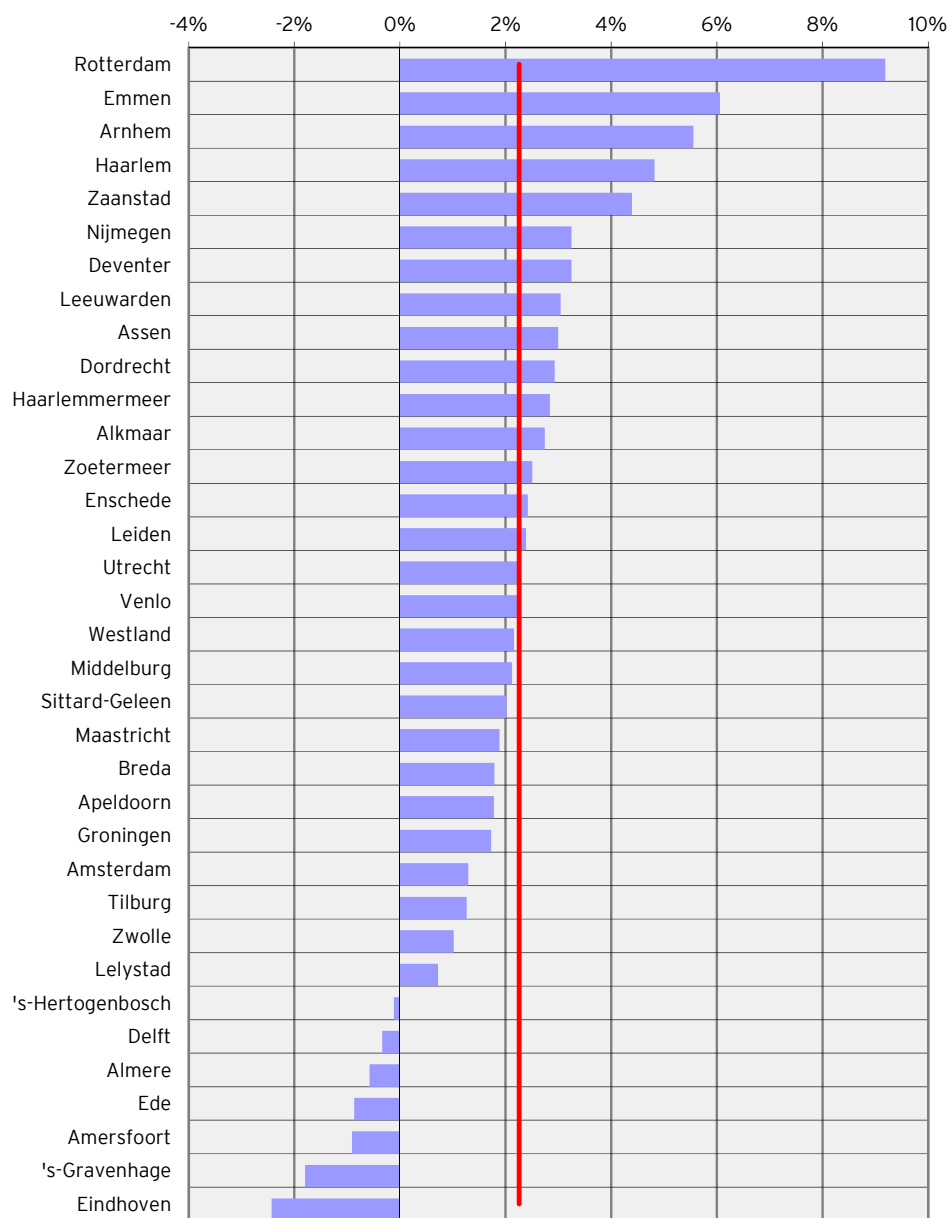

Figuur 2 Woonlasten

In euro's. De rode lijn geeft het gewogen gemiddelde weer.

Figuur 3. Mutatie woonlasten 2011-2012

Verantwoording

Bij de berekeningen die ten grondslag liggen aan de gegevens in dit overzicht moesten op verschillende plaatsen uitgangspunten worden gekozen. Deze worden hieronder kort toegelicht.

Gemiddelden

Amsterdam kent binnen haar grenzen verschillende tarieven voor de reinigingsheffing (afvalstoffenheffing of reinigingsrecht). In dit overzicht zijn voor deze gemeente gewogen gemiddelden gebruikt.

Waar in dit overzicht sprake is van gemiddelden over gemeenten gaat het om naar inwonertal gewogen gemiddelden. Waar nultarieven voorkomen zijn de 'nullen' in de berekening van de gemiddelden meegenomen.

Uitgangspunten waterverbruik en afvalaanbod

Daar waar tarieven aan waterverbruik (rioolheffing) of afvalaanbod (reinigingsheffing) zijn gerelateerd zijn veronderstellingen gemaakt om te komen tot jaarbedragen per huishouden. Hiervoor is zoveel mogelijk aangesloten bij landelijke gemiddelden. Het afvalaanbod wordt echter gecorrigeerd voor de invloed van diftar op het afvalaanbod. Huishoudens in gemeenten waar per kilo afval, vuilniszak of containerlediging wordt betaald (diftar) bieden over het algemeen minder afval aan dan huishoudens in andere plaatsen. Uit wetenschappelijk onderzoek zijn vuistregels af te leiden over het afvalaanbodverminderende effect van de verschillende diftarsystemen.

Diftar heeft bij de rioolheffing veel minder invloed dan bij de reinigingsheffing. Wij houden er daarom geen rekening mee. Waar van toepassing is voor een éénpersoonshuishouden uitgegaan van een waterverbruik van 45 kubieke meter. Bij een meerpersoonshuishouden gaan we uit van een omvang van drie personen en van een waterverbruik van 137 kubieke meter. Waar tot een verbruik van 250 kubieke meter hetzelfde tarief van toepassing is, spreken we van een vastrecht. Bij een tarief dat is gekoppeld aan de woz-waarde gaan we uit van de gemiddelde woningwaarde in de gemeente.

Onroerendezaakbelastingen

De ozb-aanslag per huishouden is berekend door uit te gaan van de gemiddelde woz-waarde in de betreffende gemeente. Die waarde wordt vermenigvuldigd met het relevante tarief.

De gemiddelde woz-waarde is berekend op basis van de gemiddelde waarde in het voorafgaande jaar (bron: CBS), verhoogd met het waardestijgingspercentage (bron: Waarderingskamer).

Aansluiting bij voorgaande editie

Het is mogelijk dat gegevens voor het jaar 2011 in dit overzicht niet precies overeenkomen met gegevens voor dat zelfde jaar in de vorige editie van dit overzicht. Dat komt doordat voor een aantal onderliggende gegevens (met name de gemiddelde woningwaarde) pas met enige vertraging definitieve cijfers beschikbaar komen. Voor elke editie worden steeds de meest actuele cijfers gebruikt die beschikbaar zijn.

Verkrijgbaar in de reeks COELO-rapporten

- 94-1 M.A. Allers, C.A. de Kam, *Advies over de kostentoedeling van waterschappen*, 1994.
- 95-1 M.A. Allers, C.G.M. Sterks, *Naar een geïntegreerd stelsel voor gesubsidieerde arbeid? Evaluatie van de voorstellen van de commissie Houben*, 1995.
- 95-2 M.A. Allers, *Inkomenseffecten van het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid*, 1995.
- 96-1 C.G.M. Sterks, M.A. Allers, *Herziening van de financiële verhouding en de lokale lastendruk*, 1996.
- 96-2 M.A. Allers, *Financiële gevolgen van de verruiming van het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente Groningen*, 1996.
- 96-3 M.A. Allers, *Profijt van de gemeentelijke overheid. De invloed van het gemeentebeleid op de koopkracht van de minima in Groningen*, 1996.
- 96-4 M.A. Allers, *De Armoedenota en het minimabeleid in de gemeente Delfzijl*, 1996.
- 96-5 C.A. de Kam, M.A. Allers, *Om de loongrens. Verkenning van gevolgen van grondslagversmalling bij de premieheffing voor de Ziekenfondswet*, 1996.
- 97-1 M.A. Allers, *Tariefdifferentiatie in de OZB en de fiscale concurrentiepositie van de gemeente Groningen*, 1997.
- 97-2 C.G.M. Sterks, *Alternatieven voor milieuleges*, 1997.
- 97-3 M.A. Allers, *Gemeentelijke woonlasten voor water- en walbewoners vergeleken*, 1997.
- 97-4 A.J.W.M. Verhagen, *Criteria aan de verdeelmaatstaven van specifieke uitkeringen*, 1997.
- 98-1 M.A. Allers, *De invloed van de burger op de gemeentelijke belastingdruk*, 1998.
- 99-1 M.A. Allers, *Gemeentelijk minimabeleid en armoedeval*, 1999.
- 99-2 M.A. Allers, *Armoedebelaid en armoedeval in Vlaardingen*, 1999.
- 00-1 A.J.W.M. Verhagen, *COELO-Overzicht specifieke uitkeringen 1999, 2000*.
- 00-2 M.A. Allers, *Armoedebelaid en armoedeval in Soest*, 2000.
- 00-3 K. Grit, *Dynamiek van de lokale overheid. Economisering in Tilburg*, 2000.
- 00-4 M.A. Allers en A. Veenkamp, *Een woonlastenfonds voor Groningen?*, 2000.
- 00-5 M.A. Allers, *Armoedebelaid en armoedeval in Alphen aan den Rijn*, 2000.
- 00-6 M.A. Allers, *Armoedeval in Amsterdam, 2000-2001*, 2000.
- 00-7 M.A. Allers, *Het decentrale belastinggebied, de kwaliteit van de lokale afweging en de politieke participatie*, 2000.
- 01-1 A.J.W.M. Verhagen, *Voorstel voor wijziging van de Financiële-verhoudingswet en enkele andere wetten*, 2001.
- 02-1 E. Gerritsen, M.A. Allers, *Weerstandsvormogen en vermogenspositie gemeente Apeldoorn*, 2002.
- 02-2 E. Gerritsen, *Begrotingsvergelijking gemeente Zaanstad*, 2002.
- 02-3 M.A. Allers, *Armoedebelaid en armoedeval in Heerlen*, 2002.
- 02-4 M.A. Allers, *Herverdeeleffecten van de voorgenomen afschaffing van de OZB op woningen*, 2002.
- 02-5 E. Gerritsen, *Stille reserves van gemeenten*, 2002.
- 03-1 M.A. Allers, *Belastingoverzicht grote gemeenten 2003*, 2003.
- 03-2 M.A. Allers, *Koopkrachteffecten van afschaffing van de gebruikersheffing van de OZB op woningen*, 2003.

- 03-3 C. Hoeben, *Wie betaalt wat? kostentoedeling bij waterschappen*, 2003.
- 04-1 M.A. Allers, *Belastingoverzicht grote gemeenten 2004*, 2004.
- 04-2 M.A. Allers, *Financiële gevolgen van maximering van de OZB-tarieven*, 2004.
- 04-3 E. Gerritsen en C.G.M. Sterks, *Kostenontwikkeling in de waterketen 1990-2010*, 2004.
- 04-4 M.A. Allers en C. Hoeben, *Achtergronden van tariefstijgingen van gemeentelijke belastingen*, 2004.
- 04-5 C. Hoeben en E. Gerritsen, *Gevolgen invoering waterketentarief voor de lastenontwikkeling van huishoudens*, 2004.
- 05-1 C. Hoeben en E. Gerritsen, *Gevolgen van ontwikkelingen in de waterketen voor de lastendruk van huishoudens*, 2005.
- 05-2 M.A. Allers, *Belastingoverzicht grote gemeenten 2005*, 2005.
- 05-3 C. Hoeben, *Koopkrachtontwikkeling van ouderen, gehandicapten en chronisch zieken in Amsterdam*, 2005.
- 05-4 M.A. Allers, *Methoden voor het ontwikkelen van financiële verdeelmodellen*, 2005.
- 06-1 M.A. Allers, *Belastingoverzicht grote gemeenten 2006*, 2006.
- 06-2 C. Hoeben, *Kostentoerekening en kostendekking van gemeentelijke heffingen in Noordenveld*, 2006.
- 06-3 E. Gerritsen, C. Hoeben en J.Th. van der Veer, *Audit WB21: Kosten- en lastenontwikkeling ten gevolge van de NBW-opgave wateroverlast*, 2006.
- 07-1 M.A. Allers, A.S. Zeilstra, C. Hoeben en J.Th. van der Veer, *Belastingoverzicht grote gemeenten 2007*, 2007.
- 07-2 C. Hoeben en A.S. Zeilstra, *Kostprijsberekening en tariefbepaling gemeentelijke heffingen in De Marne*, 2007.
- 07-3 C. Hoeben en A.S. Zeilstra, *Kostprijsberekening en tariefbepaling gemeentelijke heffingen in Eemsmond*, 2007.
- 07-4 C. Hoeben en A.S. Zeilstra, *Kostprijsberekening en tariefbepaling gemeentelijke heffingen in Winsum*, 2007.
- 07-5 M.A. Allers en B. Steiner, *Uitgavenbehoeften van Nederlandse gemeenten*, 2007.
- 08-1 M.A. Allers, L.A. Toolsema en A.S. Zeilstra, *De financiële positie van de gemeente Harlingen en de sturingsmogelijkheden van de raad*, 2008.
- 08-2 M.A. Allers, C. Hoeben, L.A. Toolsema en A.S. Zeilstra, *Belastingoverzicht grote gemeenten 2008*, 2008.
- 09-1 M.A. Allers, C. Hoeben en A.S. Zeilstra, *Belastingoverzicht grote gemeenten 2009*, 2009.
- 09-2 M.A. Allers en A.S. Zeilstra, *Bevolkingsdaling en gemeentelijke financiën*, 2009.
- 09-3 C. Hoeben, *Achtergrond tariefontwikkeling reinigingsheffingen 2009*, 2009.
- 09-4 A.S. Zeilstra, L.A. Toolsema en C. Hoeben, *Kosten en baten riolering en afvalinzameling en -verwerking in Capelle aan den IJssel*, 2009.
- 09-5 C. Hoeben, *Ontwikkeling van de lokale woonlasten voor eigenaren van woningen 1998 - 2009*, 2009.
- 10-1 M.A. Allers, L.A. Toolsema, C.Hoeben en J. Bolt, *Belastingoverzicht grote gemeenten 2010*, 2010.
- 10-2 M.A. Allers en J. Bolt, *Financiële gevolgen van de recessie voor de eigen inkomsten en uitgaven van gemeenten*, 2010.

- 10-3 C.Hoeben, *Ontwikkeling waterschapslasten in de periode 1998-2012*, 2010.
- 10-4 L.A. Toolsema, M.A. Allers, A.S. Zeilstra, *De toezichtlast van gemeenten op het gebied van de financiële functie*, 2010.
- 10-5 M.A. Allers, C.Hoeben, *Besparingsmogelijkheden in het waterbeheer*, 2010.
- 10-6 M.A. Allers, *Verevening conform het derde aspiratieniveau*, 2010.
- 10-7 M.A. Allers, C.Hoeben, *Bezuinigingen en crisisbeheersing: Financiële plannen van gemeenten, 2010-2012*, 2010
- 11-1 C. Hoeben, *Lastenontwikkeling als gevolg van de bijdrage door waterschappen aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma*, 2011
- 11-2 M.A. Allers, C. Hoeben, *Kerngegevens belastingen grote gemeenten* 2011, 2011

Bovenstaande rapporten kunnen worden gedownload van Internet (www.coelo.nl), of besteld bij COELO, postbus 800, 9700 AV Groningen, telefoon 050 3637018.

Andere COELO-uitgaven:

Atlas van de lokale lasten. Verschijnt jaarlijks sinds 1997.

Woonlastenmonitor. Verschijnt jaarlijks sinds 2008.

Atlas rijksuitkeringen aan gemeenten. Verschenen in 2011.

Meer informatie over COELO en COELO-publicaties is beschikbaar via www.coelo.nl